

Υπόθεση C-721/21

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

26 Νοεμβρίου 2021

Αιτούν δικαστήριο:

High Court (Ιρλανδία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

4 Οκτωβρίου 2021

Προσφεύγουσα:

Eco Advocacy CLG

Καθού:

An Bord Pleanála

Παραμβαίνουσα:

Keegan Land Holdings

Amici curiae:

An Taisce – The National Trust for Ireland

ClientEarth AISBL

[παραλειπόμενα]

[εθνικός αριθμός αναφοράς]

[παραλειπόμενα] [ονοματεπώνυμο του προέδρου του δικαστηρίου]

[παραλειπόμενα] [επωνυμίες των μετεχόντων στη διαδικασία, όπως παρατίθενται ανωτέρω, καθώς και μνεία της δικαστικής διαταγής για την προσεπίκληση των δύο amici curiae]

[παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα] [διαδικαστικές πράξεις ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου οι οποίες προηγήθηκαν της έκδοσης της διάταξης περί παραπομπής]

[παραλειπόμενα] [ταυτότητα του γραμματέα του High Court (ανώτερου δικαστηρίου, Ιρλανδία)].

[παραλειπόμενα] [κατάλογος των ενόρκων βεβαιώσεων μαρτύρων οι οποίες έχουν προσκομισθεί ως αποδεικτικά στοιχεία]

[παραλειπόμενα] [ονοματεπώνυμα των πληρεξούσιων δικηγόρων των μετεχόντων στη διαδικασία]

Το HIGH COURT [ανώτερο δικαστήριο]

ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

[παραλειπόμενα] [εθνικοί αριθμοί αναφοράς]

ΣΤΗ ΔΙΑΦΟΡΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 50 ΤΟΥ

PLANNING AND DEVELOPMENT ACT 2000 [νόμου περί χωροταξικού σχεδιασμού και ανάπτυξης του 2000], ΟΠΩΣ ΕΧΕΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΘΕΙ,

ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ

ECO ADVOCACY CLG

ΠΡΟΣΦΕΥΓΟΥΣΑΣ

ΚΑΙ ΤΟΥ

AN BORD PLEANÁLA [συμβουλίου χωροταξικού σχεδιασμού, Ιρλανδία]

ΚΑΘΟΥ

ΚΑΙ ΤΗΣ

KEEGAN LAND HOLDINGS LIMITED

ΠΑΡΕΜΒΑΙΝΟΥΣΑΣ

ΚΑΙ, ΚΑΤΟΠΙΝ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΔΙΑΤΑΓΗΣ, ΤΩΝ

AN TAISCE - THE NATIONAL TRUST FOR IRELAND

ΚΑΙ

CLIENTEARTH AISBL

AMICI CURIAE

(αριθ. 2)

ΑΠΟΦΑΣΗ του [παραλειπόμενα] [προέδρου του δικαστηρίου] της Δευτέρας, 4ης Οκτωβρίου 2021**Αντικείμενο της διαφοράς**

- 1 Με την υπό κρίση προσφυγή ζητείται ο δικαστικός έλεγχος του κύρους έγκρισης που χορηγήθηκε από το καθού An Bord Pleanála [συμβούλιο χωροταξικού σχεδιασμού] στην παρεμβαίνουσα εργολάβο, για την υλοποίηση έργου οικιστικής ανάπτυξης στο Trim, της κομητείας Meath. Η σχετική πρόταση αφορά την κατασκευή 320 κατοικιών στο Charterschool Land, Manorlands [στο εξής: επίμαχος τόπος], που θα γειτνιάζουν με την Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) και Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) των ποταμών Boyne και Blackwater.

Τα πραγματικά περιστατικά

- 2 Σε σχέση με τον επίμαχο τόπο έχουν προηγηθεί πολλές απορρίψεις προτάσεων αναπτυξιακών έργων. Το 2008 μια πρόταση αναπτυξιακού έργου απορρίφθηκε λόγω της έλλειψης βιώσιμου συστήματος διαχείρισης ομβρίων υδάτων (SUDS).
- 3 Το 2009 μια πρόταση αναπτυξιακού έργου απορρίφθηκε λόγω της κακής ποιότητας του σχεδιασμού, λαμβανομένου υπόψη ότι ο επίμαχος τόπος είναι μια ονομαστή περιοχή στο [παραλειπόμενα] Trim, μια πόλη πολιτιστικής κληρονομιάς πλησίον ζώνης δυνητικού αρχαιολογικού ενδιαφέροντος και ζώνης αρχιτεκτονικής διατήρησης.
- 4 Μια περαιτέρω πρόταση αναπτυξιακού έργου απορρίφθηκε το 2011 λόγω σχεδιαστικών ζητημάτων και επειδή κρίθηκε ότι θα επρόκειτο για χαμηλού επιπέδου οικιστική ανάπτυξη.
- 5 Οι εκτάσεις είχαν αρχικά χωροθετηθεί για εμπορική ή βιομηχανική χρήση [παραλειπόμενα], αλλά έκτοτε η χρήση τους άλλαξε σε οικιστική.
- 6 Στις 3 Σεπτεμβρίου 2019 πραγματοποιήθηκε συνάντηση προκαταρκτικού χωροταξικού σχεδιασμού μεταξύ της παρεμβαίνουσας και της τοπικής αρχής, του Meath County Council [συμβουλίου της κομητείας Meath, Ιρλανδία] (στο εξής: συμβούλιο).
- 7 Τον Νοέμβριο του 2019 εκπονήθηκε μια πρώτη έκθεση προελέγχου σχετικά με την ανάγκη πραγματοποίησης δέουσας εκτίμησης (στο εξής: προέλεγχος της ΔΕ).
- 8 Στις 20 Δεκεμβρίου 2019 η παρεμβαίνουσα κατέθεσε αίτηση γνωμοδότησης προκαταρκτικού χωροταξικού σχεδιασμού σχετικά με το κατά πόσον το αναπτυξιακό έργο θα συνιστούσε έργο στρατηγικής οικιστικής ανάπτυξης.

- 9 Στις 13 Φεβρουαρίου 2020 ο εργολάβος πραγματοποίησε συνάντηση προκαταρκτικού χωροταξικού σχεδιασμού με το καθού και, στις 2 Μαρτίου 2020, το καθού απεφάνθη ότι η αίτηση έρχεζε περαιτέρω εξέτασης ή τροποποίησης.
- 10 Στις 7 Απριλίου 2020 η National Parks and Wildlife Service [υπηρεσία εθνικών πάρκων και άγριας ζωής, Ιρλανδία] καθόρισε στόχους διατήρησης για την ΕΖΔ των ποταμών Boyne και Blackwater.
- 11 Μια δεύτερη έκθεση προελέγχου της ΔΕ εκπονήθηκε τον Ιούνιο του 2020.
- 12 Η επίσημη αίτηση χωροταξικού σχεδιασμού, στην υπό κρίση υπόθεση, υποβλήθηκε στις 8 Ιουλίου 2020.
- 13 Βάσει του σχετικού σχεδίου, κατά το στάδιο λειτουργίας του έργου στον επίμαχο τόπο, τα απορρέοντα επιφανειακά ύδατα θα συλλέγονται υπογείως σε δεξαμενές αποθήκευσης και αραιώσης. Οι δεξαμενές αυτές θα συνδέονται με κατάλληλες συσκευές ελέγχου της ροής, οι οποίες θα τοποθετηθούν στο φρεάτιο απορροής κάθε δεξαμενής αραιώσης. Ένας διαχωριστής παράκαμψης Α΄ κατηγορίας θα εγκατασταθεί στον αγωγό εισροής προς όλες τις δεξαμενές για την επεξεργασία των επιφανειακών υδάτων και την απομάκρυνση πιθανών ρύπων, προτού αυτοί εισέλθουν στη δεξαμενή και, εν τέλει, πριν από την εκβολή των υδάτων. Τα ύδατα θα εκβάλλουν σε ένα ρέμα, το οποίο βρίσκεται περίπου 100 μέτρα νότια του αναπτυξιακού έργου και είναι παραπόταμος του Boyne.
- 14 Ο δε ποταμός Boyne βρίσκεται περίπου 640 μέτρα βόρεια του αναπτυξιακού έργου. Εντάσσεται στη ΖΕΠ των ποταμών Boyne και Blackwater (αριθμός αναφοράς 004232), η οποία περιλαμβάνει ως «επιλέξιμο ενδιαφέρον» την αλκυόνα (Alcedo atthis) [A229].
- 15 Η ΕΖΔ των ποταμών Boyne και Blackwater (αριθμός αναφοράς 002299) βρίσκεται περίπου 700 μέτρα βόρεια του επίμαχου τόπου. Τα επιλέξιμα ενδιαφέροντα που περιλαμβάνει είναι τα αλκαλικά έλη [7230], τα αλλουβιακά δάση με *Alnus glutinosa* και *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) [91E0], η *Lampetra fluviatilis* (ποταμίσια λάμπρενα) [1099], ο *Salmo salar* (σολομός) [1106] και η *Lutra lutra* (ενυδρίδα) [1355].
- 16 Τον Ιούλιο του 2020 εκπονήθηκε μια έκθεση προελέγχου σχετικά με την ανάγκη πραγματοποίησης εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΕΠΕ) και διενεργήθηκε επίσης εκτίμηση οικολογικών επιπτώσεων, που περιλάμβανε διάφορες προτάσεις μέτρων άμβλυνσης. Υποβλήθηκε επίσης μια έκθεση προελέγχου δυνάμει της οδηγίας για τους οικοτόπους, η οποία κατέληγε στο πόρισμα ότι δεν θα υπήρχαν επιπτώσεις σε περιοχές Natura 2000.
- 17 Η προσφεύγουσα και άλλοι φορείς υπέβαλαν παρατηρήσεις επί της αίτησης.
- 18 Στις 11 Αυγούστου 2020 υποβλήθηκαν παρατηρήσεις εκ μέρους του An Taisce (του National Trust for Ireland, που αποτελεί θεσμοθετημένο σύμβουλο χωροταξικού σχεδιασμού και είναι ο πρώτος *amicus curiae* που προσεπικλήθηκε

με διαταγή του δικαστηρίου), στις οποίες επισημαινόταν το ενδεχόμενο επιπτώσεων στους ευρωπαϊκούς τόπους.

- 19 Στις 31 Αυγούστου 2020 ο διευθύνων σύμβουλος του συμβουλίου υπέβαλε έκθεση με τις απόψεις του επί της αίτησης.
- 20 [παραλειπόμενα] Όσον αφορά το συμβούλιο, η υπεύθυνη πολιτιστικής κληρονομιάς του συμβουλίου συνέταξε ένα υπόμνημα με τίτλο «Comments screening Statement for Appropriate Assessment and EcIA for Appropriate Assessment Land, Charterschool Land, Manorlands, Trim, Co. Meath», με ημερομηνία 30 Αυγούστου 2020.
- 21 [παραλειπόμενα] Μεταξύ των βασικών ζητημάτων που έθεσε ήταν τα εξής [παραλειπόμενα]:
- α) στους οικοτόπους της περιοχής δεν παρατηρούνται επιλέξιμα ενδιαφέροντα στον σχετικό ευρωπαϊκό τόπο·
 - β) δεν διενεργήθηκε εκτίμηση της έκτασης και των σωρευτικών επιπτώσεων της αφαίρεσης των θαμνοστοιχιών·
 - γ) ο χρόνος διενέργειας της μελέτης των νυχτερίδων ήταν προς το τέλος της περιόδου δραστηριότητας των νυχτερίδων, οπότε δεν παρέχονται στοιχεία σχετικά με τη χρήση από νυχτερίδες την άνοιξη, όταν γίνεται χρήση των φωλιών ωοτοκίας·
 - δ) όσον αφορά την παρουσία νυχτερίδων, κυριαρχούσαν οι κοινές νυχτερίδες του γένους *Pipistrellus*, ακολουθούμενες από τις σοπράνο νυχτερίδες του ίδιου γένους, με περιορισμένη παρουσία άλλων ειδών του γένους αυτού, συμπεριλαμβανομένης της νυχτερίδας του *Leisler* και του είδους *Myotis*·
 - ε) η συνάθροιση νυχτερίδων αποτελούσε χαρακτηριστικό υψηλής τοπικής σημασίας·
 - στ) διάφορα μέτρα άμβλυνσης περιγράφηκαν στην εκτίμηση οικολογικών επιπτώσεων, στην παράγραφο 6.1·
 - ζ) τα εν λόγω μέτρα άμβλυνσης θα πρέπει να εφαρμοστούν υπό την επίβλεψη κατάλληλα καταρτισμένου οικολόγου και ειδικού σε θέματα νυχτερίδων·
 - η) οι θαμνοστοιχίες και τα δέντρα δεν πρέπει να αφαιρεθούν κατά την περίοδο ωοτοκίας· και
 - θ) στο σχέδιο περιβαλλοντικής διαχείρισης του κατασκευαστικού έργου θα πρέπει να περιγράφονται λεπτομερώς προληπτικά μέτρα, προκειμένου να διασφαλισθεί ότι δεν θα εισέλθουν αλλόχθονα χωροκατακτητικά είδη στον επίμαχο τόπο. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να βασίζονται στο έγγραφο της αρμόδιας εθνικής αρχής για τα οδικά δίκτυα [The Management of Noxious

- Weeds and Non-Native Invasive Plant Species on National Roads (Η διαχείριση των επιβλαβών ζιζανίων και των αλλόχθονων χωροκατακτητικών ειδών φυτών στις εθνικές οδούς), 2010] και να λαμβάνουν υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές βέλτιστης πρακτικής διαχείρισης, τις οποίες έχει εκπονήσει η Invasive Species Ireland [παραλειπόμενα].
- 22 Όσον αφορά την επεξεργασία των υδάτων, η [υπεύθυνη πολιτιστικής κληρονομιάς του συμβουλίου που ήταν η] συντάκτρια της έκθεσης επισήμανε ότι τα ύδατα διοχετεύονται μέσω αγωγού από μια δεξαμενή αραίωσης, η οποία βρίσκεται στον επίμαχο τόπο, σε ένα ρέμα 100 μέτρα νότια του τόπου, το οποίο ρέμα είναι παραπόταμος του ποταμού Boyne. Στη συνέχεια, εξέθεσε τα εξής: «όσον αφορά τη Δέουσα Εκτίμηση, το [καθού] θα πρέπει να βεβαιωθεί για την αποτελεσματικότητα της στρατηγικής SUDS και της διαχείρισης των επιφανειακών υδάτων στον [επίμαχο τόπο], προκειμένου να διασφαλισθεί ότι δεν θα υπάρξουν σοβαρές (άμεσες ή έμμεσες) συνέπειες στο επιλέξιμο ενδιαφέρον περιοχών Natura 2000 (ευρωπαϊκών περιοχών), είτε αυτοτελώς είτε σε συνδυασμό με άλλα σχέδια».
- 23 Η έκθεση του διευθύνοντος συμβούλου [του συμβουλίου] της 31ης Αυγούστου 2020 [παραλειπόμενα] καταρτίστηκε δυνάμει του άρθρου 8, παράγραφος 5, στοιχείο α', του Planning and Development (Housing) and Residential Tenancies Act 2016 [νόμου περί χωροταξικού σχεδιασμού και ανάπτυξης (στέγασης) και περί οικιστικών μισθώσεων του 2016]. Στο τμήμα 7.13 της έκθεσης [παραλειπόμενα] επαναλαμβάνονται κατά λέξη οι προβληματισμοί της υπευθύνου πολιτιστικής κληρονομιάς.
- 24 Στις δε παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν από το An Taisce, [παραλειπόμενα], με ημερομηνία 11 Αυγούστου 2020, και που συντάχθηκαν από την [παραλειπόμενα] D [παραλειπόμενα], υπεύθυνη χωροταξικού σχεδιασμού και περιβαλλοντικής πολιτικής, εκτίθενται τα εξής [παραλειπόμενα]
- 25 [παραλειπόμενα]: «Ένα ρέμα βρίσκεται σε απόσταση περίπου 100 μέτρων από τα όρια του [επίμαχου τόπου] και εκβάλλει στον ποταμό Boyne. Η περιοχή του Boyne δεν είναι απλώς μια περιοχή που έχει χαρακτηριστεί ως ΕΖΔ και ΖΕΠ, αλλά προμηθεύει επίσης το Trim με πόσιμο νερό. Το An Taisce ανησυχεί ότι η ποιότητα των υδάτων του συγκεκριμένου ρέματος θα μπορούσε να υποβαθμιστεί ως απόρροια των προτεινόμενων έργων –όπως προκύπτει από τα σχέδια, προβλέπεται να υπάρχουν φρεάτια που θα διοχετεύουν τα επιφανειακά ύδατα στο ρέμα, τα οποία θα διυλίζονται μερικώς σε δεξαμενές αραίωσης. Επισημαίνουμε ότι το ρέμα αυτό είναι πιθανό να αποτελεί τόπο αναπαραγωγής της πέστροφας και υποστηρίζουμε ότι η πιθανή οικολογική υποβάθμιση του ρέματος δεν έχει εξετασθεί επαρκώς στην εκτίμηση οικολογικών επιπτώσεων». Αξίζει επίσης να σημειωθεί, ειδικότερα, ότι το ζήτημα που τέθηκε με την παρατήρηση του An Taisce ότι η διύλιση ήταν μόνο «μερική» δεν φαίνεται να επιλύθηκε, ειδικότερα, στη συνέχεια.

- 26 Στις 6 Οκτωβρίου 2020 η επιθεωρήτρια του καθού υπέβαλε έκθεση με την οποία εισηγήθηκε τη χορήγηση έγκρισης και διατύπωσε το συμπέρασμα ότι, μετά την ΕΠΕ και τον προέλεγχο ΔΕ, δεν απαιτείτο πλήρης εκτίμηση.
- 27 Η μορφή του υποδείγματος που χρησιμοποίησε η επιθεωρήτρια στο παράρτημα Α της έκθεσής της για τον προέλεγχο της ΕΠΕ διαφέρει ουσιωδώς από το παράρτημα ΙΙΙ της οδηγίας ΕΠΕ. Το καθού υποστήριξε (μάλλον την τελευταία στιγμή [παραλειπόμενα]) ότι οι επικεφαλίδες του παραρτήματος ΙΙΙ μπορούν να εντοπιστούν αν η έκθεση της επιθεωρήτριας μελετηθεί επισταμένως, αλλά φρονώ ότι τούτο δεν μπορεί να γίνει δεκτό. Η αντιστοιχία μεταξύ του παραρτήματος ΙΙΙ και της έκθεσης της επιθεωρήτριας φαίνεται υπερβολικά ασαφής.
- 28 Όσον αφορά δε τον τρόπο με τον οποίο η επιθεωρήτρια διέλαβε τις παρατηρήσεις του An Taisce και του συμβουλίου, το τμήμα 12 της έκθεσής της έχει ως αντικείμενο τη δέουσα εκτίμηση. Στην παράγραφο 12.1 επισημαίνεται η υποβολή της έκθεσης προελέγχου. Στην παράγραφο 12.2 περιγράφεται το αναπτυξιακό έργο και στην παράγραφο 12.3 επισημαίνεται η εγγύτητα των ευρωπαϊκών τόπων και των επιλέξιμων ενδιαφερόντων. Στις παραγράφους 12.4 και 12.5 περιγράφονται οι στόχοι διατήρησης των ευρωπαϊκών τόπων. Στην παράγραφο 12.6 επισημαίνεται η τοποθεσία της αλκύννας εντός του συστήματος των ποταμών Boyne και Blackwater και αναφέρεται ότι, στον επίμαχο τόπο, δεν εντοπίζονται οικότοποι που σχετίζονται με το είδος αυτό. Επίσης, υποστηρίζεται ότι ο σχεδιασμός της επεξεργασίας των επιφανειακών υδάτων λαμβάνει υπόψη την κλίμακα και τον χαρακτήρα του προτεινόμενου αναπτυξιακού έργου και αναφέρεται ότι θα κατασκευαστεί και θα λειτουργήσει μια οδός «σύμφωνα με τα συνήθη περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά τα οποία φέρουν τα οικιστικά αναπτυξιακά έργα». Επίσης, εκτίθεται ότι ο εν λόγω σχεδιασμός δεν θα μπορούσε να έχει σοβαρές επιπτώσεις στην ποιότητα των υδάτων και, ως εκ τούτου, στα επιλέξιμα ενδιαφέροντα των ΕΖΔ και ΖΕΠ.
- 29 Γίνεται επίσης αναφορά στις παρατηρήσεις του An Taisce και, στη συνέχεια, η επιθεωρήτρια παραθέτει το ακόλουθο σχόλιο: «[η] πέστροφα δεν μνημονεύεται ως επιλέξιμο ενδιαφέρον όσον αφορά την ΕΖΔ των ποταμών Boyne και Blackwater. Θεωρώ ότι δεν υπάρχει πιθανότητα επιπτώσεων στον ποταμό Boyne από υδρολογικές συνδέσεις στη διαδρομή των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων και των λυμάτων και, ως εκ τούτου, δεν υπάρχει πιθανότητα σοβαρών επιπτώσεων από το προτεινόμενο αναπτυξιακό έργο στα επιλέξιμα κριτήρια της ΕΖΔ των ποταμών Boyne και Blackwater.»
- 30 Το συμπέρασμα περί ανυπαρξίας επιπτώσεων επαναλαμβάνεται στην παράγραφο 12.7 σε σχέση με αμφοτέρους τους ευρωπαϊκούς τόπους και, στην παράγραφο 12.8, διατυπώνεται το συμπέρασμα ότι δεν απαιτείται δέουσα εκτίμηση μετά τον πραγματοποιηθέντα προέλεγχο.
- 31 Η έκθεση [της επιθεωρήτριας] περιλαμβάνει διάφορους προτεινόμενους όρους, όπως, για παράδειγμα, [παραλειπόμενα] τον όρο 14, που επιτάσσει ότι το σύστημα SUDS πρέπει να συμφωνηθεί με το συμβούλιο και μολονότι θα

μπορούσε ίσως να θεωρηθεί ότι υφίσταται κάποια σχέση μεταξύ ορισμένων από τους όρους και ορισμένων από τα ζητήματα που τέθηκαν, ωστόσο το καθού ή η επιθεωρήτριά του δεν αναλύει τα ζητήματα αυτά επιχειρηματολογώντας με ρητό και λεπτομερή τρόπο. Ακόμη και η απαίτηση να συμφωνηθεί το σύστημα SUDS με το συμβούλιο δεν απαντά συγκεκριμένα στο ζήτημα που τέθηκε από το συμβούλιο, ήτοι ότι το καθού (δηλαδή η αρμόδια αρχή που παρέχει τη συγκατάθεση για την υλοποίηση του αναπτυξιακού έργου) θα πρέπει να βεβαιωθεί για την επάρκεια του συστήματος.

- 32 Συγκεκριμένα, οι παρατηρήσεις δεν εξετάστηκαν εξατομικευμένα, με αποτέλεσμα να τίθεται το ζήτημα αν η αρμόδια αρχή πρέπει να παραθέσει ρητή και λεπτομερή αιτιολογία, η οποία θα δύναται να άρει κάθε εύλογη επιστημονική αμφιβολία σχετικά με τις συνέπειες των προβλεπόμενων έργων στον οικείο ευρωπαϊκό τόπο και η οποία θα αίρει ρητά και εξατομικευμένα κάθε αμφιβολία που διατυπώθηκε συναφώς στο πλαίσιο της διαδικασίας συμμετοχής του κοινού.
- 33 Στις 22 Οκτωβρίου 2020 το καθού υπέδειξε ότι έπρεπε να χορηγηθεί έγκριση, σε γενικές γραμμές, σύμφωνα με τη σύσταση της επιθεωρήτριας και, στις 27 Οκτωβρίου 2020, η έγκριση χορηγήθηκε επισήμως με απόφαση του καθού, που εκδόθηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας στρατηγικής οικιστικής ανάπτυξης.
- 34 Το καθού δεν διευκρίνισε σε ποια έγγραφα ακριβώς [παραλειπόμενα] [περιλαμβανόταν] η αιτιολογία σε σχέση με την ΕΠΕ και τη ΔΕ. Όπως φαίνεται, η πρόθεση ήταν η αιτιολογία να περιλαμβάνεται στην έκθεση της επιθεωρήτριας, στο παράρτημα Α του εν λόγω εγγράφου, και στις εκθέσεις που υπέβαλε ο εργολάβος –όπου αυτές μνημονεύονταν από την επιθεωρήτρια–, πράγμα που προφανώς προοριζόταν να αποτελέσει μιας μορφής αποδοχή των εν λόγω εγγράφων.
- 35 [παραλειπόμενα] Στην παρούσα διαδικασία, το κύριο αίτημα είναι να εκδοθεί διάταξη certiorari κατά της απόφασης της 27ης Οκτωβρίου 2020.
- 36 [παραλειπόμενα] [διαδικαστικές πράξεις ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου]
- 37 [παραλειπόμενα] Επιφυλάχθηκα ως προς την έκδοση απόφασης και, στην υπόθεση Eco Advocacy CLG κατά An Bord Pleanála (αριθ. 1) [2021] IEHC 265 [μη δημοσιευθείσα, High Court (άνωτατο δικαστήριο), 27 Μαΐου 2021], απέρριψα ορισμένες προκαταρκτικές ενστάσεις κατά της προσφυγής και, στη συνέχεια, απέρριψα την προσφυγή στο μέτρο που στηριζόταν στο εσωτερικό δίκαιο [παραλειπόμενα] και σε ορισμένα σημεία του δικαίου της Ένωσης. Αποφάσισα [παραλειπόμενα] να παραπέμψω τα εναπομείναντα ζητήματα που αφορούν το δίκαιο της Ένωσης στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ.
- 38 [παραλειπόμενα] Στις 27 Ιουλίου 2021 οι An Taisce και ClientEarth [παραλειπόμενα] [συνδέθηκαν] ως amici. [παραλειπόμενα] [παρατηρήσεις του δικαστή επί των προβαλλόμενων ισχυρισμών]

Σχετικές νομικές πράξεις

- 39 Στο παράρτημα της απόφασης απαριθμούνται οι σχετικές νομικές πράξεις της Ένωσης, του διεθνούς και του εσωτερικού δικαίου, καθώς και διαδικτυακοί σύνδεσμοι.

Οι κρίσιμοι λόγοι προσφυγής

- 40 [παραλειπόμενα], οι εναπομείναντες λόγοι προσφυγής [παραλειπόμενα] συνοψίζονται ως εξής:
- α) το καθού και η επιθεωρήτρια δεν εξέτασαν επαρκώς τα ζητήματα που χρήζουν εξέτασης με βάση την οδηγία ΕΠΕ·
 - β) δεν μνημονεύονται [παραλειπόμενα] ρητά τα συγκεκριμένα έγγραφα που περιλαμβάνουν την αιτιολογία της αρμόδιας αρχής·
 - γ) το καθού δεν διέλαβε ρητά όλες τις συγκεκριμένες επικεφαλίδες και υποκεφαλίδες του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας ΕΠΕ·
 - δ) το καθού έλαβε αδικαιολόγητα υπόψη μέτρα άμβλυσης κατά το στάδιο του προελέγχου, κατά παράβαση της οδηγίας για τους οικοτόπους· και
 - ε) το καθού παρέλειψε να άρει κάθε επιστημονική αμφιβολία σχετικά με τον αντίκτυπο στην ακεραιότητα των ευρωπαϊκών τόπων καθόσον δεν εξέτασε τις παρατηρήσεις του An Taisce και του συμβουλίου και τα ζητήματα που τέθηκαν με τις παρατηρήσεις αυτές.

Ανακύπτοντα ερωτήματα σχετικά με το δίκαιο της Ένωσης

- 41 [παραλειπόμενα] [Φ]ρονώ ότι από τους ανωτέρω παρατιθέμενους ουσιαστικούς λόγους προκύπτουν έξι ερωτήματα [παραλειπόμενα] που αφορούν την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης και που είναι αναγκαία για την έκδοση απόφασης, και κρίνω σκόπιμο [παραλειπόμενα] να υποβάλω αίτηση προδικαστικής αποφάσεως στο Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ.
- 42 Η παρεμβαίνουσα και το Δημόσιο δεν υπέβαλαν συγκεκριμένες παρατηρήσεις επί των προτεινόμενων προδικαστικών ερωτημάτων, οπότε κατωτέρω παραθέτω μόνον τις απόψεις των λοιπών μετεχόντων στη διαδικασία.

Το πρώτο προδικαστικό ερώτημα

- 43 Το πρώτο προδικαστικό ερώτημα έχει ως εξής:

Έχει η γενική αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης και/ή της καλόπιστης συνεργασίας την έννοια ότι, είτε γενικά είτε στο ειδικότερο πλαίσιο του δικαίου περιβάλλοντος, όταν ένας διάδικος ασκεί προσφυγή κατά του κύρους διοικητικού μέτρου αναφέροντας, ρητά ή σιωπηρά, συγκεκριμένη πράξη του δικαίου της Ένωσης, χωρίς όμως να προσδιορίζει τις διατάξεις

της εν λόγω πράξης τις οποίες παραβαίνει το επίμαχο μέτρο ή χωρίς να αναφέρει συγκεκριμένη ερμηνεία, το εθνικό δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται η προσφυγή οφείλει ή δύναται να εξετάσει την προσφυγή, παρά την ύπαρξη εθνικού δικονομικού κανόνα που απαιτεί τη μνεία των συγκεκριμένων επίμαχων παραβάσεων στο δικόγραφο του διαδίκου;

- 44 Κατά την άποψη της προσφεύγουσας, στο ανωτέρω ερώτημα προσήκει απλώς καταφατική απάντηση. Στην υπό κρίση υπόθεση, η προσφεύγουσα προβάλλει αιτιάσεις σε σχέση με τις εκτιμήσεις που διενεργήθηκαν δυνάμει της οδηγίας ΕΠΕ και της οδηγίας για τους οικοτόπους. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα προβάλλει την αιτίαση της μη διάθεσης των εν λόγω εκτιμήσεων στο κοινό. Η προσφεύγουσα προβάλλει τη συγκεκριμένη αιτίαση ότι η αιτιολογία, οι εκτιμήσεις και τα εξετασθέντα ζητήματα δεν παρατίθενται στο πόρισμα του προελέγχου της ΕΠΕ. Η άσκηση της προσφυγής για τους ανωτέρω λόγους επιτρέπει χωρίς να ζητηθεί πιο λεπτομερής παράθεση. Η καθής ή η παρεμβαίνουσα δεν παρέθεσαν συγκεκριμένα στοιχεία. Η καθής δεν προέβλεψε ένσταση κατά των ισχυρισμών της προσφεύγουσας. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι δεν μπορεί να στερηθεί τα δικαιώματα που αντλεί από το άρθρο 11 της οδηγίας ΕΠΕ απλώς και μόνο λόγω της παράλειψης μνείας του άρθρου 4 της οδηγίας ΕΠΕ ή του άρθρου 6 της οδηγίας για τους οικοτόπους. Οι εν λόγω υποχρεώσεις απορρέουν μόνον από τις διατάξεις αυτές.
- 45 Κατά την άποψη του καθού, από απόψεως ευρωπαϊκού δικαίου, τα εθνικά δικαστήρια *δύνανται* να εγείρουν ζητήματα του ευρωπαϊκού δικαίου αυτεπαγγέλτως ή *ex officio*, σε ορισμένες περιπτώσεις, αλλά δεν *υποχρεούνται* να το πράττουν. Προκειμένου το εθνικό δικαστήριο να αποφασίσει αν θα ασκήσει την εξουσία που διαθέτει να εγείρει τέτοιο ζήτημα *ex officio*, δύναται εγκύρως να λάβει υπόψη κανόνες της εθνικής δικονομίας οι οποίοι απαιτούν οι συγκεκριμένες επιμέρους παραβάσεις να μνημονεύονται στα δικόγραφα του διαδίκου και δύναται να αρνηθεί να εξετάσει το επίμαχο ζήτημα, στηριζόμενο στους κανόνες αυτούς.
- 46 Κατά την από κοινού υποστηριζόμενη άποψη των *amici*, τα εθνικά δικαστήρια *δύνανται* να εγείρουν ζητήματα του ευρωπαϊκού δικαίου αυτεπαγγέλτως ή *ex officio*, σε ορισμένες περιπτώσεις, και *υποχρεούνται* να το πράττουν όταν η παράλειψή τους να το πράξουν θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα τη μη αποκατάσταση παραβίασης του δικαίου της Ένωσης. Προκειμένου το εθνικό δικαστήριο να αποφασίσει αν θα εγείρει τέτοιο ζήτημα *ex officio*, πρέπει να λάβει υπόψη του όλους τους ισχυρισμούς που έχουν προβληθεί εκατέρωθεν από τους μετέχοντες στη διαδικασία. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται, επίσης, να προστατεύσει τα δικαιώματα των μετεχόντων στη διαδικασία, χρησιμοποιώντας τους εθνικούς δικονομικούς κανόνες για να διασφαλίσει, για παράδειγμα, ότι οι μετέχοντες στη διαδικασία θα έχουν τη δυνατότητα να εκφράσουν άποψη για κάθε ζήτημα που εγείρεται *ex officio*. Στις περιπτώσεις που το εθνικό δικονομικό δίκαιο υποχρεώνει το εθνικό δικαστήριο να εγείρει *ex officio* ζήτημα που αφορά το εθνικό δίκαιο, πρέπει να πράττει το ίδιο και σε σχέση με ζητήματα που αφορούν το δίκαιο της Ένωσης.

- 47 Στο ανωτέρω προδικαστικό ερώτημα προτείνω να δοθεί καταφατική απάντηση ως εξής. Το δίκαιο της Ένωσης, γενικότερα, υποχρεώνει τα εθνικά δικαστήρια να εφαρμόζουν τους κανόνες του δικαίου της Ένωσης που προβάλλονται από μετέχοντα στη διαδικασία, ακόμη και αν αυτός δεν έχει επικαλεστεί, ειδικότερα, τη συγκεκριμένη διάταξη ή ερμηνεία. Η αποτελεσματική εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης απαιτεί από τα εθνικά δικαστήρια να εφαρμόζουν μια διασταλτική και τελεολογική προσέγγιση έναντι των μέσων έννομης προστασίας που προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης. Όταν επιχειρείται να ασκηθεί αποτελεσματικό μέσο έννομης προστασίας για οποιαδήποτε προβαλλόμενη παραβίαση του δικαίου της Ένωσης και ο αιτών την έννομη προστασία μνημονεύει, είτε ρητά είτε σιωπηρά, τη συγκεκριμένη νομοθετική πράξη του δικαίου της Ένωσης που έχει εφαρμογή, το εθνικό δικαστήριο πρέπει να υποχρεούται να εξετάσει την αιτίαση, ακόμη και αν οι εθνικές απαιτήσεις που διέπουν την προβολή ισχυρισμών θα απαιτούσαν κανονικά τη μνεία των συγκεκριμένων διατάξεων της νομοθετικής πράξης ή της συγκεκριμένης ερμηνείας στην οποία στηρίζεται ο ισχυρισμός. Η εφαρμογή της ανωτέρω προσέγγισης από τα εθνικά δικαστήρια θα ενίσχυε σημαντικά την προσβασιμότητα του δικαίου της Ένωσης και την αποτελεσματικότητα των μέσων έννομης προστασίας που προβλέπονται στο δίκαιο αυτό, θα εξάλειφε τα τεχνικά κωλύματα πρόσβασης στα έννομα μέσα προστασίας του δικαίου της Ένωσης που ενδέχεται να προκύπτουν από τους εθνικούς διαδικαστικούς κανόνες και θα διασφάλιζε την αποκατάσταση των παραβιάσεων του δικαίου της Ένωσης στις περιπτώσεις αυτές. Η καταφατική απάντηση στο ανωτέρω προδικαστικό ερώτημα θα ενίσχυε σημαντικά, στην πράξη, τον βαθμό ενσωμάτωσης του δικαίου της Ένωσης στις έννομες τάξεις των κρατών μελών.
- 48 Ο λόγος που υποβάλλεται το ανωτέρω προδικαστικό ερώτημα είναι ότι, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, η προσφεύγουσα θα μπορεί να προβάλει ένα ευρύτερο φάσμα λόγων αμφισβήτησης της προσβαλλόμενης έγκρισης.

Το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα

- 49 Το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα έχει ως εξής:
- Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, έχουν το άρθρο 4, παράγραφοι 2, 3, 4 και/ή 5, και/ή το παράρτημα ΙΙΙ της οδηγίας ΕΠΕ 2011/92 και/ή η οδηγία, σε συνδυασμό με την αρχή της ασφάλειας δικαίου και την αρχή της χρηστής διοίκησης κατά το άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την έννοια ότι, όταν αρμόδια αρχή αποφαινεται ότι πρόταση χορήγησης συγκατάθεσης για την υλοποίηση αναπτυξιακού έργου δεν απαιτείται να υποβληθεί σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, πρέπει να μνημονεύονται ρητά, διακριτά και/ή ειδικά τα συγκεκριμένα έγγραφα που περιλαμβάνουν την αιτιολογία της αρμόδιας αρχής;**
- 50 Κατά την άποψη της προσφεύγουσας, στο ανωτέρω προδικαστικό ερώτημα προσήκει καταφατική απάντηση. Επικουρικώς, η αιτιολογία και οι εκτιμήσεις,

καθώς και τα εξετασθέντα ζητήματα, πρέπει να τίθενται σαφώς και ρητά στη διάθεση του κοινού. Διαφορετικά, προκαλείται αβεβαιότητα και σύγχυση.

- 51 Κατά την άποψη του καθού, τόσο στο εθνικό όσο και στο ευρωπαϊκό δίκαιο, δεν απαιτείται ρητή μνεία των συγκεκριμένων εγγράφων που περιλαμβάνουν την αιτιολογία της αρμόδιας αρχής, υπό την προϋπόθεση ότι η αιτιολογία μπορεί να εξακριβωθεί ευχερώς από το σύνολο των σχετικών εγγράφων. Το καθού μνημονεύει, μεταξύ άλλων, την απόφαση του Δικαστηρίου της 30ής Απριλίου 2009 στην υπόθεση Mellor (C-75/08, EU:C:2009:279).
- 52 Κατά την από κοινού υποστηριζόμενη άποψη των amici, όταν αρμόδια αρχή αποφαινεται ότι δεν απαιτείται η διενέργεια εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, το άρθρο 4, παράγραφος 5, στοιχείο β', της οδηγίας ΕΠΕ απαιτεί διακριτή και ρητή παράθεση των κύριων λόγων για τους οποίους δεν απαιτείται τέτοια εκτίμηση. Όταν η ρητή αιτιολογία παραπέμπει σε εδάφια άλλων εγγράφων, οι παραπομπές αυτές πρέπει να παρατίθενται ρητά, υπό την προϋπόθεση πάντοτε ότι η αιτιολογία και οι παραπομπές στα εδάφια άλλων εγγράφων, που περιλαμβάνουν την αιτιολογία, μπορούν προδήλως να εντοπιστούν από έναν μέσο πολίτη που συμμετέχει στη διαδικασία και που δεν έχει ιδιαίτερες εξειδικευμένες γνώσεις στο δίκαιο ή στην περιβαλλοντική εκτίμηση. Η αιτιολογία πρέπει να είναι επαρκής ώστε να μπορούν οι πολίτες και τα εθνικά δικαστήρια να ελέγξουν τη νομιμότητα της απόφασης χωρίς περαιτέρω εξηγήσεις ή διευκρινίσεις από την αρμόδια αρχή.
- 53 Στο ανωτέρω προδικαστικό ερώτημα προτείνω να δοθεί καταφατική απάντηση ως εξής. Κάθε απόφαση προελέγχου πρέπει να συνοδεύεται από ρητή, διακριτή και ειδική αιτιολογία. Ακόμη και αν το εθνικό ουσιαστικό δίκαιο καταλείπει σημαντική ευχέρεια στους φορείς λήψης αποφάσεων, σε ένα αμιγώς εθνικό πλαίσιο, όσον αφορά τη μορφή της απόφασης, η έλλειψη διαφάνειας όσον αφορά την αιτιολογία, στο πλαίσιο της Ένωσης, αντιστρατεύεται, σε σημαντικό βαθμό, τους σκοπούς της συμμετοχής του κοινού και της χρηστής διοίκησης, που διαπνέουν τη σχετική νομοθεσία της Ένωσης. Το ελάχιστο απαιτούμενο περιεχόμενο για τη διασφάλιση της διαφάνειας είναι να εκτίθεται η αιτιολογία της αρμόδιας αρχής ρητά, ειδικά και διακριτά, παραπέμποντας σε προσδιορισμένα έγγραφα που περιέχουν την αιτιολογία αυτή. Μια διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας μπορεί να τεκμαίρεται εμμέσως –χωρίς να δηλώνεται ρητά– ότι η αρμόδια αρχή αποδέχθηκε έγγραφο που καταρτίστηκε από εργολάβο ή έγγραφο που καταρτίστηκε από άλλον δημόσιο υπάλληλο, ή και τα δύο, το οποίο έγγραφο ή έγγραφα, επομένως, περιέχουν σιωπηρά την επίσημη αιτιολογία (εφόσον υποτεθεί ότι η αιτιολογία αυτή μπορεί επίσης να προσδιοριστεί με σαφήνεια), αφήνει περιθώρια διαφωνίας όσον αφορά την ερμηνεία, δημιουργεί αβεβαιότητα και στερείται επαρκούς διαφάνειας και διαδικαστικών εγγυήσεων. Τούτο παρακωλύει την αποτελεσματική εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης, ιδίως στις περιπτώσεις που ενδέχεται ένας προσφεύγων να επιδιώξει να ασκήσει ένδικο βοήθημα κατά της απόφασης της αρμόδιας αρχής. Η υποχρέωση αιτιολογίας ουδόλως είναι επαχθής για την αρμόδια αρχή.

- 54 Ο λόγος που υποβάλλεται το ανωτέρω προδικαστικό ερώτημα είναι ότι η επίδικη απόφαση δεν μνημονεύει ρητά τα έγγραφα που περιέχουν την αιτιολογία της αρμόδιας αρχής σε σχέση με την ΕΠΕ. Σε περίπτωση που θεωρηθεί ότι από το δίκαιο της Ένωσης απορρέει σιωπηρώς τέτοια υποχρέωση, η προσφυγή θα ευδοκιμήσει καθόσον αφορά το συγκεκριμένο σκέλος της.

Το τρίτο προδικαστικό ερώτημα:

- 55 Το τρίτο προδικαστικό ερώτημα έχει ως εξής:

Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, έχουν το άρθρο 4, παράγραφοι 2, 3, 4 και/ή 5, και/ή το παράρτημα ΙΙΙ της οδηγίας ΕΠΕ 2011/92 και/ή η οδηγία, σε συνδυασμό με την αρχή της ασφάλειας δικαίου και την αρχή της χρηστής διοίκησης κατά το άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την έννοια ότι, όταν αρμόδια αρχή αποφαινεται ότι πρόταση χορήγησης συγκατάθεσης για την υλοποίηση αναπτυξιακού έργου δεν απαιτείται να υποβληθεί σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η αρχή αυτή υπέχει υποχρέωση ρητής μνείας της εξέτασης όλων των επιμέρους επικεφαλίδων και υποκεφαλίδων του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας ΕΠΕ, στο μέτρο που οι επικεφαλίδες και υποκεφαλίδες αυτές ενδέχεται να σχετίζονται με το αναπτυξιακό έργο;

- 56 Κατά την άποψη της προσφεύγουσας, προσήκει και πάλι καταφατική απάντηση. Το άρθρο 4, παράγραφος 5, στοιχείο β', της οδηγίας περιέχει σαφείς όρους. Συγκεκριμένα, ορίζει τα εξής: «εφόσον αποφασιστεί ότι δεν απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, [η απόφαση] παραθέτει τους βασικούς λόγους για τους οποίους δεν απαιτείται τέτοιου είδους εκτίμηση, με αναφορά στα σχετικά κριτήρια που καταγράφονται στο παράρτημα ΙΙΙ και, εφόσον προτείνεται από τον κύριο του έργου, παραθέτει τα χαρακτηριστικά του έργου και/ή τα μέτρα που προβλέπονται για να αποτραπούν ή να προληφθούν επιπτώσεις που σε άλλη περίπτωση θα ήταν σημαντικές και δυσμενείς στο περιβάλλον.» Η υποχρέωση αυτή είναι σαφής και αδιαμφισβήτητη και δεν έχει εκπληρωθεί στην υπό κρίση υπόθεση.

- 57 Κατά την άποψη του καθού, το άρθρο 4, παράγραφος 3, της οδηγίας ΕΠΕ προβλέπει ότι, όταν διενεργείται εξέταση κατά περίπτωση ή τίθενται κατώτατα όρια ή κριτήρια, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα σχετικά κριτήρια επιλογής που καθορίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ. Τούτο δεν συνεπάγεται, κατ' ανάγκην, ότι όλα τα κριτήρια του παραρτήματος ΙΙΙ πρέπει να προσδιορίζονται ή να απαριθμούνται ρητά στη διοικητική απόφαση. Αντιθέτως, η αρμόδια αρχή οφείλει να λαμβάνει υπόψη της τα σχετικά κριτήρια, των οποίων η πλήρωση πρέπει να εκτιμάται κατά περίπτωση, ανάλογα με το εκάστοτε προτεινόμενο αναπτυξιακό έργο. Στις περιπτώσεις αυτές, δεν απαιτείται να χρησιμοποιείται συγκεκριμένη μορφή ούτε να πραγματοποιείται τυποποιημένη ή μηχανική παράθεση των επιμέρους κριτηρίων του παραρτήματος ΙΙΙ.

- 58 Κατά την από κοινού υποστηριζόμενη άποψη των amici, το άρθρο 4, παράγραφος 3, της οδηγίας ΕΠΕ προβλέπει ότι, όταν διενεργείται εξέταση κατά περίπτωση ή τίθενται κατώτατα όρια ή κριτήρια, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα σχετικά κριτήρια επιλογής που καθορίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ. Τούτο συνεπάγεται ότι, κατά την παράθεση της κύριας αιτιολογίας, πρέπει, βάσει του άρθρου 4, παράγραφος 5, στοιχείο β', να προσδιορίζονται όλα τα σχετικά κριτήρια επιλογής από αυτά που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙΙ και να εκτίθεται με ποιον τρόπο ελήφθησαν υπόψη τα κριτήρια αυτά. Όταν στις παρατηρήσεις του κοινού μνημονεύονται κριτήρια επιλογής τα οποία η αρμόδια αρχή δεν θεωρεί σχετικά, η αρμόδια αρχή οφείλει να αιτιολογεί γιατί δεν θεωρεί τα εν λόγω κριτήρια επιλογής σχετικά και η αιτιολογία αυτή πρέπει να είναι επαρκής ώστε να μπορούν οι πολίτες και τα εθνικά δικαστήρια να ελέγξουν τη νομιμότητα του πορίσματος του προελέγχου χωρίς περαιτέρω εξηγήσεις ή διευκρινίσεις από την αρμόδια αρχή.
- 59 Στο ανωτέρω προδικαστικό ερώτημα προτείνω να δοθεί καταφατική απάντηση. Οι αρχές της διαφάνεια, της αποτελεσματικής συμμετοχής του κοινού και της χρηστής διοίκησης απαιτούν να μνημονεύονται ρητά όλες οι σχετικές με την ΕΠΕ επικεφαλίδες. Όταν η αρμόδια αρχή θεωρεί ότι μια επικεφαλίδα δεν είναι σχετική, αλλά κάποιος μετέχων στη διαδικασία συμμετοχής του κοινού έχει υποστηρίξει το αντίθετο, η αρμόδια αρχή οφείλει να εξηγήσει ρητά και αιτιολογημένα τον λόγο για τον οποίο η επικεφαλίδα δεν είναι σχετική. Απόφαση η οποία δεν διαλαμβάνει ρητά τις επικεφαλίδες του παραρτήματος ΙΙΙ κατ' αυτόν τον τρόπο δεν συνάδει με την αρχή της χρηστής διοίκησης, παρακωλύει την ουσιαστική και προσιτή συμμετοχή του κοινού και αίρει την αναγκαία διαφάνεια του δικαίου της Ένωσης. Η απαίτηση να διαλαμβάνεται κάθε σχετική επικεφαλίδα και να αιτιολογείται κάθε κρίση ότι επικεφαλίδα που έχει προβληθεί ως σχετική δεν είναι σχετική κατά την άποψη της αρμόδιας αρχής, αποτελεί πολύ ήπια και ουδόλως επαχθή για την αρμόδια αρχή υποχρέωση.
- 60 Ο λόγος που υποβάλλεται το ανωτέρω προδικαστικό ερώτημα είναι ότι η έκθεση της επιθεωρήτριας, η οποία, όπως ισχυρίζεται το καθού, μπορεί επιτρεπώς, βάσει του δικαίου της Ένωσης, να εξετασθεί από κοινού με την απόφαση, δεν διαλαμβάνει ρητά, υπό τη συγκεκριμένη μορφή της, κάθε επιμέρους επικεφαλίδα και υποκεφαλίδα του παραρτήματος ΙΙΙ της οδηγίας ΕΠΕ. Σε περίπτωση που θεωρηθεί ότι υφίσταται τέτοια υποχρέωση, η προσφυγή θα ευδοκιμήσει καθόσον αφορά το συγκεκριμένο σκέλος της.

Το τέταρτο προδικαστικό ερώτημα

- 61 Το τέταρτο προδικαστικό ερώτημα έχει ως εξής:

Κατά την εφαρμογή της αρχής ότι, προκειμένου να κριθεί αν είναι αναγκαίο να διενεργηθεί, στη συνέχεια, δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων ενός σχεδίου σε έναν τόπο, δεν είναι προσήκον, κατά το στάδιο του προελέγχου, να λαμβάνονται υπόψη τα μέτρα που αποσκοπούν στην αποτροπή ή τη μείωση των επιβλαβών συνεπειών του σχεδίου στον τόπο αυτό, έχει το άρθρο 6,

παράγραφος 3, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ την έννοια ότι η αρμόδια αρχή κράτους μέλους δύναται να λάβει υπόψη χαρακτηριστικά του σχεδίου που αφορούν την απομάκρυνση ρύπων, η οποία μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των επιβλαβών συνεπειών στον ευρωπαϊκό τόπο, αποκλειστικά και μόνον εφόσον τα χαρακτηριστικά αυτά δεν προορίζονται να αποτελέσουν μέτρα άμβλυνσης, ακόμη και αν έχουν το αποτέλεσμα αυτό, και θα είχαν περιληφθεί στον σχεδιασμό ως συνήθη χαρακτηριστικά, ανεξάρτητα από τις όποιες επιπτώσεις στον οικείο ευρωπαϊκό τόπο;

- 62 Κατά την [παραλειπόμενα] προσφεύγουσα, στο ανωτέρω προδικαστικό ερώτημα προσήκει καταφατική απάντηση. Τα μέτρα άμβλυνσης είτε έχουν ως αποτέλεσμα την άμβλυνση των συνεπειών είτε όχι. Το κατά πόσον είναι ειδικά σχεδιασμένα ή προορίζονται να αμβλύνουν μια συγκεκριμένη επίπτωση σε έναν τόπο δεν μπορεί να είναι καθοριστικό. Τα μέτρα είτε είναι προστατευτικά είτε όχι, και [παραλειπόμενα] είτε θα είναι αποτελεσματικά είτε όχι. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να μην λαμβάνονται υπόψη για τον λόγο ότι δεν είναι μοναδικά ή κατά τρόπο μοναδικό διαμορφωμένα ή σχεδιασμένα ή εφαρμοσμένα. Όπως επισημάνθηκε, σε υποβληθείσες παρατηρήσεις, τα επίμαχα μέτρα στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 12ης Απριλίου 2018, *People Over Wind* (C-323/17, EU:C:2018:244), ήταν σε μεγάλο βαθμό συνήθη μέτρα SUDS, ωστόσο, το Δικαστήριο έκρινε ότι ήταν μέτρα άμβλυνσης.
- 63 Κατά την άποψη του καθού, η αρμόδια αρχή κράτους μέλους πρέπει να δύναται να λάβει υπόψη χαρακτηριστικά του σχεδίου που αφορούν την απομάκρυνση ρύπων, η οποία μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των επιβλαβών συνεπειών στον ευρωπαϊκό τόπο, εφόσον τα χαρακτηριστικά αυτά:
- α) δεν προορίζονται να αποτελέσουν μέτρα άμβλυνσης ή δεν αποσκοπούν καθ' οιονδήποτε τρόπο στην αποτροπή των επιβλαβών συνεπειών σε έναν ευρωπαϊκό τόπο, ακόμη και αν θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι έχουν το εν λόγω αποτέλεσμα συμπτωματικά· και
 - β) θα είχαν περιληφθεί στο σχεδιασμό ως συνήθη χαρακτηριστικά ανεξάρτητα από την εγγύτητα ή τις συνέπειές τους σε ευρωπαϊκό τόπο, ήτοι αποτελούν τα λεγόμενα «μέτρα βέλτιστης πρακτικής», τα οποία εφαρμόζονται ανεξάρτητα από την τοποθεσία ως τυπικά χαρακτηριστικά του σχεδιασμού όλων των έργων αυτού του είδους.
- 64 Κατά την από κοινού υποστηριζόμενη άποψη των amici, όταν η αρμόδια αρχή κράτους μέλους αποφαινεται κατά πόσον είναι αναγκαίο να διενεργηθεί δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων ενός σχεδίου σε έναν επίμαχο τόπο, δεν είναι προσήκον να λαμβάνονται υπόψη τα χαρακτηριστικά αυτά. Η έννοια του τι είναι ή δεν είναι «μέτρ[ο] που αποσκοπ[εί] στην αποτροπή ή στη μείωση των επιβλαβών συνεπειών ενός σχεδίου [σε έναν] τόπο» (όπως ορίζεται στην προμνησθείσα απόφαση *People over Wind*) πρέπει να εξετάζεται αντικειμενικά, και όχι να βασίζεται στην υποκειμενική πρόθεση, και δεν εξαρτάται από το αν το μέτρο έχει σχεδιαστεί ειδικά για το συγκεκριμένο σχέδιο· [παραλειπόμενα] ακόμη και τα

μέτρα «βέλτιστης πρακτικής» ή τα «συνήθη» μέτρα τα οποία έχουν εντούτοις ως αποτέλεσμα την αποτροπή ή τη μείωση των συνεπειών του σχεδίου σε έναν ευρωπαϊκό τόπο είναι μέτρα [παραλειπόμενα] που δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο του προελέγχου της δέουσας εκτίμησης. Το Δικαστήριο τηρεί παγίως επιφυλακτική στάση όσον αφορά το ζήτημα κατά πόσον ένα σχέδιο ενδέχεται να έχει σοβαρές συνέπειες και, ως εκ τούτου, τίθεται ένας φραγμός επιφυλακτικότητας όσον αφορά τον προέλεγχο στο στάδιο αυτό. Παρόμοια επιφυλακτικότητα και αντικειμενικότητα πρέπει να εφαρμόζεται, στο ίδιο στάδιο, και ως προς το ζήτημα τι συνιστά «μέτρο άμβλυνσης».

- 65 Στο ανωτέρω προδικαστικό ερώτημα προτείνω να δοθεί καταφατική απάντηση. Το κριτήριο του κατά πόσον ένα μέτρο «προορίζεται» για άμβλυνση είναι απελπιστικά υποκειμενικό. Η προστασία του περιβάλλοντος πρέπει να προάγεται με αντικειμενικά κριτήρια, και το μόνο αντικειμενικό κριτήριο, στην προκειμένη περίπτωση, είναι το κατά πόσον τα μέτρα έχουν ως αποτέλεσμα την άμβλυνση των επιπτώσεων, και όχι κατά πόσον αποσκοπούν στην άμβλυνση αυτή. Ούτε το αν τα μέτρα είναι συνήθη ή όχι ασκεί επιρροή στο ζήτημα αυτό. Η ανωτέρω προσέγγιση επιρρωννύεται από την αρχή της επιφυλακτικότητας.
- 66 Ο λόγος που υποβάλλεται το ανωτέρω προδικαστικό ερώτημα είναι ότι η αρμόδια αρχή, εν προκειμένω, θεώρησε ότι το σύστημα SUDS δεν αποτελούσε μέτρο άμβλυνσης, επειδή δεν προοριζόταν να αποτελέσει τέτοιο μέτρο και επειδή αποτελούσε σύνηθες χαρακτηριστικό των οικιστικών αναπτυξιακών έργων αυτού του είδους. Σε περίπτωση που θεωρηθεί ότι μέτρο συνιστά μέτρο άμβλυνσης παρά τις ανωτέρω παραμέτρους, η προσφυγή θα ευδοκιμήσει καθόσον αφορά τον ισχυρισμό ότι τα μέτρα άμβλυνσης εξετάστηκαν ανεπίτρεπτα στο στάδιο του προελέγχου της ΔΕ.

Το πέμπτο προδικαστικό ερώτημα

- 67 Το πέμπτο προδικαστικό ερώτημα έχει ως εξής:

Στις περιπτώσεις που η αρμόδια αρχή κράτους μέλους είναι πεπεισμένη ότι δεν απαιτείται δέουσα εκτίμηση, παρά τις απορίες ή τους προβληματισμούς που διατυπώθηκαν από ειδικούς στον οικείο τομέα φορείς κατά το στάδιο του προελέγχου, έχει το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ την έννοια ότι η αρχή οφείλει να παραθέσει ρητή και λεπτομερή αιτιολογία, η οποία δύναται να άρει κάθε εύλογη επιστημονική αμφιβολία σχετικά με τις συνέπειες των προβλεπόμενων έργων στον επίμαχο ευρωπαϊκό τόπο και η οποία αίρει ρητά και εξατομικευμένα κάθε αμφιβολία που διατυπώθηκε συναφώς στο πλαίσιο της διαδικασίας συμμετοχής του κοινού;

- 68 Κατά την άποψη της προσφεύγουσας, στο ανωτέρω προδικαστικό ερώτημα προσήκει καταφατική απάντηση.
- 69 Κατά την άποψη του καθού, η αρμόδια αρχή ενδέχεται να οφείλει να παραθέσει συγκεκριμένη αιτιολογία η οποία αίρει κάθε εύλογη επιστημονική αμφιβολία σχετικά με τις συνέπειες των σχεδιαζόμενων έργων στον επίμαχο ευρωπαϊκό τόπο

και η οποία αίρει τις εύλογες αμφιβολίες που έχουν διατυπωθεί συναφώς στο πλαίσιο της διαδικασίας συμμετοχής του κοινού στο στάδιο προελέγχου της δέουσας εκτίμησης. Ωστόσο, ο προσήκων τρόπος άρσης των εν λόγω αμφιβολιών θα εξαρτάται από το σύνολο των περιστάσεων, συμπεριλαμβανομένου του είδους των υποβαλλόμενων παρατηρήσεων, του βαθμού επιστημονικής αβεβαιότητας που προκαλείται από τις παρατηρήσεις αυτές και του είδους και των εξειδικευμένων επιστημονικών γνώσεων του ενδιαφερόμενου φορέα. Οι παρατηρήσεις μπορούν να απαντώνται θεματικά, και δεν απαιτείται να απαριθμείται κάθε παρατήρηση ξεχωριστά και να απαντάται εξατομικευμένα.

- 70 Κατά την από κοινού υποστηριζόμενη άποψη των amici, η αρμόδια αρχή οφείλει να διατυπώνει ακριβή και οριστικά πορίσματα και συμπεράσματα τα οποία δύνανται να άρουν κάθε εύλογη επιστημονική αμφιβολία σχετικά με τις συνέπειες των προβλεπόμενων έργων στον επίμαχο ευρωπαϊκό τόπο, συμπεριλαμβανομένης της άρσης των εύλογων αμφιβολιών που έχουν διατυπωθεί συναφώς κατά τη διαδικασία συμμετοχής του κοινού στο στάδιο προελέγχου της δέουσας εκτίμησης. Τα ακριβή και οριστικά πορίσματα πρέπει να προσδιορίζουν και να περιγράφουν με σαφήνεια τα εξής:
- α) τις βέλτιστες επιστημονικές γνώσεις στον τομέα τον οποίον αφορά η απόφαση·
 - β) την εξέταση και ανάλυση όλων των πτυχών του σχεδίου που μπορούν, αφ' εαυτών ή σε συνδυασμό με άλλα σχέδια, να επηρεάσουν τον ευρωπαϊκό τόπο υπό το πρίσμα των στόχων διατήρησής του· και
 - γ) τα πορίσματα και συμπεράσματα κατόπιν αξιολόγησης όλων των σχετικών πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας συμμετοχής του κοινού, υπό το πρίσμα των βέλτιστων επιστημονικών γνώσεων.
- 71 Η υποχρέωση αιτιολόγησης κατά τη λήψη περιβαλλοντικών αποφάσεων δεν απορρέει μόνον από την αρχή της χρηστής διοίκησης, αλλά αποτελεί επίσης υποχρέωση την οποία υπέχει η Ιρλανδία από το άρθρο 6, παράγραφος 9, της Σύμβασης του Ωρχους.
- 72 Στο ανωτέρω προδικαστικό ερώτημα προτείνω να δοθεί καταφατική απάντηση. Ο εν λόγω κανόνας, στο μέτρο που εφαρμόζεται στο στάδιο του προελέγχου, θα διασφάλιζε τη συνοχή με τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με την απαίτηση άρσης των επιστημονικών αμφιβολιών και χρήσης των βέλτιστων επιστημονικών γνώσεων στο πλαίσιο της δέουσας εκτίμησης εν γένει. Επιπλέον, η απαίτηση εξατομικευμένης εξέτασης των πιθανών αμφιβολιών που διατυπώνονται [ιδίως (παραλειπόμενα) από καλόπιστους μετέχοντες στη διαδικασία διαβούλευσης, όπως ο πρώτος *amicus curiae*] διασφαλίζει τη διαφάνεια ως προς την άρση των επιστημονικών αμφιβολιών και προάγει τη χρηστή διοίκηση, καθώς απαιτεί από την αρμόδια αρχή να εξετάζει και να διαλαμβάνει ρητά τέτοια ζητήματα πιθανών επιπτώσεων στους ευρωπαϊκούς τόπους. Όπως προκύπτει, στην υπό κρίση

υπόθεση, μολονότι στην πραγματικότητα μόνο σε δύο παρατηρήσεις τέθηκαν ζητήματα χρήζοντα εξέτασης (το ένα από έναν θεσμοθετημένο σύμβουλο, το άλλο από μια τοπική αρχή), πρόκειται για ζητήματα που διατυπώθηκαν από φορείς με κύρος και ουδόλως θα ήταν επαχθές για την αρμόδια αρχή να είχε εξετάσει ρητά τα ζητήματα αυτά, καθώς τότε θα είχε διασφαλίσει ότι η οδηγία για τους οικοτόπους όχι μόνο τηρείται αλλά και είναι φανερό ότι τηρείται, εξασφαλίζοντας ως εκ τούτου τη διαφάνεια ως προς την άρση των επιστημονικών αμφιβολιών σχετικά με τις επιπτώσεις στους ευρωπαϊκούς τόπους.

- 73 Ο λόγος που υποβάλλεται το ανωτέρω προδικαστικό ερώτημα είναι ότι η αρμόδια αρχή δεν διέλαβε ρητά τις αμφιβολίες που προέκυψαν από τις παρατηρήσεις του συμβουλίου και του An Taisce. Σε περίπτωση που θεωρηθεί ότι υφίστατο τέτοια υποχρέωση, η προσφυγή θα ευδοκιμήσει καθόσον αφορά το συγκεκριμένο σκέλος της.

Το έκτο προδικαστικό ερώτημα

- 74 Το έκτο προδικαστικό ερώτημα έχει ως εξής:

Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, έχει το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 92/43 για τους οικοτόπους και/ή η οδηγία, σε συνδυασμό με την αρχή της ασφάλειας δικαίου και την αρχή της χρηστής διοίκησης κατά το άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την έννοια ότι, όταν αρμόδια αρχή αποφαινεται ότι πρόταση χορήγησης συγκατάθεσης για την υλοποίηση αναπτυξιακού έργου δεν απαιτείται να υποβληθεί σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, πρέπει να μνημονεύονται ρητά, διακριτά ή/και ειδικά τα συγκεκριμένα έγγραφα που περιέχουν την αιτιολογία της αρμόδιας αρχής;

- 75 Κατά την άποψη της προσφεύγουσας, στο ανωτέρω προδικαστικό ερώτημα προσήκει καταφατική απάντηση [παραλειπούμενα].
- 76 Κατά την άποψη του καθού, τόσο στο εθνικό όσο και στο ευρωπαϊκό δίκαιο, δεν απαιτείται ρητή μνεία των συγκεκριμένων εγγράφων που περιέχουν την αιτιολογία της αρμόδιας αρχής, υπό την προϋπόθεση ότι η αιτιολογία του πορίσματος του προελέγχου της δέουσας εκτίμησης μπορεί να εξακριβωθεί ευχερώς από το σύνολο των σχετικών εγγράφων.
- 77 Κατά την από κοινού υποστηριζόμενη άποψη των amici, όταν αρμόδια αρχή αποφαινεται ότι πρόταση χορήγησης συγκατάθεσης για την υλοποίηση αναπτυξιακού έργου δεν απαιτείται να υποβληθεί σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, πρέπει να μνημονεύονται διακριτά και ρητά τα συγκεκριμένα έγγραφα (και τα συγκεκριμένα εδάφια των εγγράφων αυτών) που περιέχουν την αιτιολογία της αρμόδιας αρχής, υπό την προϋπόθεση πάντοτε ότι η αιτιολογία και οι παραπομπές στα εδάφια άλλων εγγράφων που περιέχουν την αιτιολογία μπορούν προδήλως να εντοπιστούν από έναν μέσο πολίτη που συμμετέχει στη διαδικασία και που δεν έχει ιδιαίτερες εξειδικευμένες γνώσεις στο δίκαιο ή στην

περιβαλλοντική εκτίμηση. Η αιτιολογία πρέπει να είναι επαρκής ώστε να μπορούν οι πολίτες και τα εθνικά δικαστήρια να ελέγξουν τη νομιμότητα της απόφασης χωρίς περαιτέρω εξηγήσεις ή διευκρινίσεις από την αρμόδια αρχή.

- 78 Προτείνω να δοθεί καταφατική απάντηση στο ανωτέρω ερώτημα, για λόγους ανάλογους με τους λόγους που παρατέθηκαν σε σχέση με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα όσον αφορά την ανάγκη ρητής, διακριτής και ειδικής μνείας των εγγράφων που περιέχουν την αιτιολογία της απόφασης στο πλαίσιο της ΕΠΕ.
- 79 Ο λόγος που υποβάλλεται το ανωτέρω προδικαστικό ερώτημα είναι ότι η απόφαση του καθού δεν μνημονεύει ρητά τα έγγραφα που περιέχουν την αιτιολογία σε σχέση με τον προέλεγχο της ΔΕ. Σε περίπτωση που θεωρηθεί ότι υφίστατο τέτοια υποχρέωση, η προσφυγή θα ευδοκιμήσει καθόσον αφορά το συγκεκριμένο σκέλος της.

Διάταξη

- 80 [παραλειπόμενα]
- α) [παραλειπόμενα] Αναστέλλεται η πρόοδος της δίκης μέχρι την έκδοση της απόφασης του Δικαστηρίου.
- β) Υποβάλλονται τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ:
- i) Έχει η γενική αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης και/ή της καλύτερης συνεργασίας την έννοια ότι, είτε γενικά είτε στο ειδικότερο πλαίσιο του δικαίου περιβάλλοντος, όταν ένας διάδικος ασκεί προσφυγή κατά του κύριου διοικητικού μέτρου αναφέροντας, ρητά ή σιωπηρά, συγκεκριμένη πράξη του δικαίου της Ένωσης, χωρίς όμως να προσδιορίζει τις διατάξεις της εν λόγω πράξης τις οποίες παραβαίνει το επίμαχο μέτρο ή χωρίς να αναφέρει συγκεκριμένη ερμηνεία, το εθνικό δικαστήριο ενόπιον του οποίου ασκείται η προσφυγή οφείλει ή δύναται να εξετάσει την προσφυγή, παρά την ύπαρξη εθνικού δικονομικού κανόνα που απαιτεί τη μνεία των συγκεκριμένων επίμαχων παραβάσεων στο δικόγραφο του διαδίκου;
- ii) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, έχουν το άρθρο 4, παράγραφοι 2, 3, 4 και/ή 5, και/ή το παράρτημα ΙΙΙ της οδηγίας ΕΠΕ 2011/92 και/ή η οδηγία, σε συνδυασμό με την αρχή της ασφάλειας δικαίου και την αρχή της χρηστής διοίκησης κατά το άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την έννοια ότι, όταν αρμόδια αρχή αποφαινεται ότι πρόταση χορήγησης συγκατάθεσης για την υλοποίηση αναπτυξιακού έργου δεν απαιτείται να υποβληθεί σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, πρέπει να

μνημονεύονται ρητά, διακριτά και/ή ειδικά τα συγκεκριμένα έγγραφα που περιλαμβάνουν την αιτιολογία της αρμόδιας αρχής;

- iii) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, έχουν το άρθρο 4, παράγραφοι 2, 3, 4 και/ή 5, και/ή το παράρτημα III της οδηγίας ΕΠΕ 2011/92 και/ή η οδηγία, σε συνδυασμό με την αρχή της ασφάλειας δικαίου και την αρχή της χρηστής διοίκησης κατά το άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την έννοια ότι, όταν αρμόδια αρχή αποφαινεται ότι πρόταση χορήγησης συγκατάθεσης για την υλοποίηση αναπτυξιακού έργου δεν απαιτείται να υποβληθεί σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η αρχή αυτή υπέχει υποχρέωση ρητής μνείας της εξέτασης όλων των επιμέρους επικεφαλίδων και υποκεφαλίδων του παραρτήματος III της οδηγίας ΕΠΕ, στο μέτρο που οι επικεφαλίδες και υποκεφαλίδες αυτές ενδέχεται να σχετίζονται με το αναπτυξιακό έργο;
- iv) Κατά την εφαρμογή της αρχής ότι, προκειμένου να κριθεί αν είναι αναγκαίο να διενεργηθεί, στη συνέχεια, δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων ενός σχεδίου σε έναν τόπο, δεν είναι προσηκόν, κατά το στάδιο του προελέγχου, να λαμβάνονται υπόψη τα μέτρα που αποσκοπούν στην αποτροπή ή τη μείωση των επιβλαβών συνεπειών του σχεδίου στον τόπο αυτό, έχει το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ την έννοια ότι η αρμόδια αρχή κράτους μέλους δύναται να λάβει υπόψη τα χαρακτηριστικά του σχεδίου που αφορούν την απομάκρυνση των ρύπων και τα οποία ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση των επιβλαβών συνεπειών στον ευρωπαϊκό τόπο, απλώς και μόνο για τον λόγο ότι τα χαρακτηριστικά αυτά δεν προορίζονται να αποτελέσουν μέτρα άμβλυνσης, ακόμη και αν έχουν το αποτέλεσμα αυτό, και ότι θα είχαν περιληφθεί στον σχεδιασμό ως συνήθη χαρακτηριστικά, ανεξάρτητα από τις όποιες επιπτώσεις στον οικείο ευρωπαϊκό τόπο;
- v) Στις περιπτώσεις που η αρμόδια αρχή κράτους μέλους είναι πεπεισμένη ότι δεν απαιτείται δέουσα εκτίμηση, παρά τις απορίες ή τους προβληματισμούς που διατυπώθηκαν από ειδικούς στον οικείο τομέα φορείς κατά το στάδιο του προελέγχου, έχει το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ την έννοια ότι η αρχή οφείλει να παραθέσει ρητή και λεπτομερή αιτιολογία, η οποία δύναται να άρει κάθε εύλογη επιστημονική αμφιβολία σχετικά με τις συνέπειες των προβλεπόμενων έργων στον επίμαχο ευρωπαϊκό τόπο και η οποία αίρει ρητά και εξατομικευμένα κάθε αμφιβολία που διατυπώθηκε συναφώς στο πλαίσιο της διαδικασίας συμμετοχής του κοινού;

- vi) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα, έχει το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 92/43 για τους οικοτόπους και/ή η οδηγία, σε συνδυασμό με την αρχή της ασφάλειας δικαίου και την αρχή της χρηστής διοίκησης κατά το άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την έννοια ότι, όταν αρμόδια αρχή αποφαινεται ότι πρόταση χορήγησης συγκατάθεσης για την υλοποίηση αναπτυξιακού έργου δεν απαιτείται να υποβληθεί σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, πρέπει να μνημονεύονται ρητά, διακριτά ή/και ειδικά τα συγκεκριμένα έγγραφα που περιέχουν την αιτιολογία της αρμόδιας αρχής;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ - ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Το δίκαιο της Ένωσης

[παραλειπόμενα]

Η ευρωπαϊκή νομολογία

[παραλειπόμενα]

xiv) [παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα]

xxviii) [παραλειπόμενα]

[παραλειπόμενα]

Το διεθνές δίκαιο

i) [παραλειπόμενα]

ii) [παραλειπόμενα]

Η εθνική νομοθεσία

i) Planning and Development Act 2000 [νόμος περί χωροταξικού σχεδιασμού και ανάπτυξης του 2000], ιδίως

- α) άρθρα 50, 50A και 50B – τα άρθρα αυτά περιέχουν τις διατάξεις σχετικά με τις διαδικασίες ελέγχου, με τις οποίες μεταφέρθηκε στο εσωτερικό δίκαιο το άρθρο 11 της οδηγίας ΕΠΕ.
- β) Μέρη X και XAB – τα μέρη αυτά περιέχουν τις εκτελεστικές διατάξεις σχετικά με τις εκτιμήσεις, που απαιτούνται βάσει της οδηγίας ΕΠΕ και της οδηγίας για τους οικοτόπους.

[παραλειπόμενα]

- ii) Planning and Development Regulations 2001 [κανονιστική απόφαση περί χωροταξικού σχεδιασμού και ανάπτυξης του 2001] (S.I. αριθ. 600 του 2001), όπως έχει τροποποιηθεί, με την οποία μεταφέρθηκαν περαιτέρω στο εσωτερικό δίκαιο η οδηγία ΕΠΕ και η οδηγία για τους οικοτόπους.

<http://www.irishstatutebook.ie/eli/2001/si/600/made/en/print?q=Planning+and+Development+Regulations+&years=2001&search+type=si>

iii) [παραλειπόμενα]

iv) [παραλειπόμενα]